

характеру технології Big Data можна віднести: генерування та обробка великих обсягів даних (неоднорідних, неструктурованих); передача їх за каналами комунікації системи управління для контролю та аналізу в процесі бюджетування; оброблення даних в режимі реального часу та часу розподілу оброблення даних. Погоджуємося, що Big Data дозволяє побудувати інфраструктуру великих масивів даних не тільки для проведення їх аналізу за допомогою Google Analytics, але й для організації інтелектуального аналізу даних (DM, data mining) в режимі реального часу з метою прогнозування нових даних в наслідок постійних змін на ринку споживання та зниження можливих ризиків [2].

Таким чином, в період четвертої промислової революції розбудовувати систему обліку та бюджетування інноваційної діяльності виробничих організаційних структур дозволять такі інформаційно-комунікаційні технології як Big Data (Великі дані), хмарні технології, а їх налаштування та експлуатація нададуть обробляти великі масиви даних, формувати релевантну інформацію для аналізу, контролю виконання бюджетів інноваційної діяльності, визначати відхилення, причини та винуватців відхилень для прийняття рішень щодо подальшого розвитку підприємства та максимального використання всіх його можливостей.

Список використаних джерел

1. Дибя О.М. Інноватизація виробництва: теоретичні основи та прикладний аспект. *Інвестиції: практика і досвід*. 2017. № 22. С. 27–31; 2. Чміль Г.Л., Полевич К.В. Імплементация тренд-технологий концепции «Индустрия 4.0» в организацию деятельности ритейлу. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 1 (290). С. 313–319. URL: <https://elib.hduht.edu.ua/handle/123456789/6585>

**Коваль Л.В. канд. екон. наук, доцент
Вінницький національний аграрний університет, Україна**

Особливості обліку інноваційної діяльності

Діяльність суб'єктів господарювання націлена на отримання та максимізацію прибутку. В умовах жорсткої конкуренції потрібно належним чином зацікавити споживача, або вдосконалити виробничий процес так, щоб мати можливість знизити собівартості продукції при тій же її якості. Такого результату можливо досягнути за допомогою інновацій.

Катастрофічний спад економічної активності останніх років в Україні вимагає розробки нетрадиційних технологій та схем організації виробництва продукції для того, щоб не залишитися країною з відсталою економікою, зробити її конкурентоспроможною на світовому ринку. Тому головною метою державної інноваційної політики має бути створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й

використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних та безпечних технологій для виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції [1]. Отже, сучасна модель розвитку економіки вимагає підвищення інноваційної активності як наукових, так і виробничих суб'єктів господарювання. Це пов'язано з необхідністю модернізації системи управління, а відтак і формування нових сегментів розвитку його базової інформаційної підсистеми – бухгалтерського обліку [2].

Закон України «Про інноваційну діяльність» визначає «інновації» як новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [3]. При цьому інноваційна діяльність - діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [3].

При вдосконаленні виробничого процесу провадять інноваційну діяльність як складову операційної. При цьому використовують певне організаційно-технічне рішення, що дозволить досягнути поставленої мети (капіталізація). В даному випадку використовують інновацію, розроблену або самостійно, або придбану зі сторони.

За умови виготовлення інноваційного продукту з метою його продажу, можна вважати, що суб'єкт господарювання займається інноваційною діяльністю. В цьому випадку створений інноваційний продукт має задовольнити потреби споживача, зацікавивши його до придбання та використання (комерціалізація).

Обидва варіанта дій з інноваціями мають бути належним чином відображені в обліку підприємства.

Організаційно-методичні аспекти обліку операцій з інноваціями залежать від напрямку останніх.

При капіталізації витрат на інновації в обліку використовують рахунок 15 «Капітальні інвестиції».

При створенні інновацій для продажу, витрати на їх формування відносять до витрат операційної діяльності. Залежно від періоду погашення інноваційних витрат, для їх відображення можливе використання таких рахунків як: 23 «Виробництво» та 94 «Інші витрати операційної діяльності» (при списанні на поточні витрати в повній сумі в міру виникнення інноваційних видатків); 39 «Витрати майбутніх періодів»; 47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів» (при попередньому резервуванню коштів на інновації).

Для покращення методології обліку інновацій усі їх об'єкти систематизують за трьома групами:

- 1) інновації, які мають матеріальний зміст (машини, обладнання, експериментальні зразки продукції);
- 2) інноваційний продукт у нематеріальній формі (нові технології, проекти і конструкторські рішення з нових видів продукції, програмні матеріали);
- 3) інновації у формі інтелектуальної власності (права на об'єкти

промислової власності, авторські та інші права) [4].

Окремих рахунків для обліку інновацій Планом рахунків не передбачено, тому на підприємстві в межах робочого Плану рахунків доцільно виокремити субрахунки, які б повно та достовірно відображали необхідну інформацію для подальшого її використання. Або ж пропонується запровадження та використання рахунку 99 «Витрати інноваційної діяльності», що дасть змогу згрупувати їх та уникнути розпорошеності та додаткового групування інформації.

Список використаних джерел:

1. Пікуш Ю.В. Інноваційна діяльність як об'єкт бухгалтерського обліку. URL: <http://intkonf.org/pikush-yuv-innovatsiynadiyalnist-yak-obekt-buhgalterskogo-obliku/>; 2. Жук В.М. Концептуальні підходи вирішення поверхневих та глибинних проблем обліку інноваційної діяльності. *Облік і фінанси АПК*. 2011. № 1. С. 36-39; 3. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002 року № 40-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 19.09.2022); 4. Крупка Я. Д. Облік інвестицій: монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2001. 302 с.

**Комста Я.О., здобувач вищої освіти ступеня магістр*
Вінницький національний аграрний університет**

Зміст процесу постачання та завдання його обліку

Процесом (лат. «processus» – проходження, просування) називається послідовна закономірна зміна певного явища та перехід від одного явища до іншого. Здійснення господарської діяльності передбачає здійснення ряду взаємопов'язаних процесів, а саме:

- 1) придбання факторів виробництва – постачання;
- 2) їх трансформацію у готовий продукт (роботи чи послуги) – виробництво;
- 3) продаж готової продукції – збут (реалізація) [1].

Процес постачання (придбання) – це сукупність операцій, спрямованих на забезпечення підприємства предметами та засобами праці, необхідними для здійснення господарської діяльності.

Центральною ланкою інформаційного забезпечення системи управління процесом постачання в підприємствах є бухгалтерська інформаційна система, де хронологічно і систематично накопичуються і оброблюються дані, пов'язані з обліком, контролем, плануванням та аналізом. На основі цих даних формується цілісна інформаційна картина роботи підприємства, порівнюються нормативні та фактичні показники, формулюються глобальні та локальні напрями діяльності, здійснюється прогнозування ефективності політики управління

* Науковий керівник – Н.Л. Правдюк, доктор екон. наук, професор